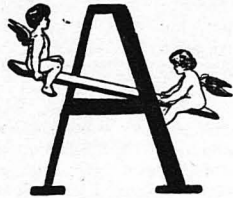

ΕΠΙΚΑΙΡΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ

ΤΟ ΑΚΑΝΘΙΝΟ ΣΤΕΦΑΝΙ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

'Η περιπέτειός του. Πώς τὸ ἔκλεψαν οἱ Φράγκοι ἀπ' τὴν Κωνσταντινούπολι. 'Ενέχυρο στοὺς Βενεταίανους I... 'Η συγ- κλησις τοῦ Πάπα. 'Όπου ἐπεμβαίνει ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας. 'Η ἀγορὰ τοῦ ἀκανθίνου στεφάνου ἀπ' τοὺς βασιλικούς ἀπεσταλμένους. 'Η μεταφορὰ του στὸ Παρίσι. Τὸ θαυματουργὸ στεφάνι τοῦ Σαιν Ντενύ, κτλ. κτλ.

ΚΟΜΑ καὶ σήμερα ὁ λαὸς ἔχει μεγάλο σεβασμὸν στὰ ἅγια λείψανα καὶ ξεχωριστὰ στὰ ἐνθύμια τοῦ 'Ιησοῦ Χριστοῦ. Πολλὴ περισσόπρηθις ἦμωσ φήμη καὶ ζήτησι εἶχαν τὰ ἅγια λείψανα κατὰ τὸν Μεσαίωνα καὶ ἰδίως τὸ ἀκάνθινο στεφάνι τοῦ Χριστοῦ, τοῦ ὁποῖου θὰ διηγηθῶμε ἐδῶ τὴν ἱστορίαν.

'Όταν οἱ Φράγκοι σπῆς ἀρχῆς τοῦ δεκάτου τρίτου αἰῶνος ἐκυρίευσαν τὴν Κωνσταντινούπολι κα' ἐδιώξαν τὸν 'Ελληνα αυτοκράτορα, ἡ πρώτη δουλειὰ περισσότερα μπόρεσαν ἅγια λείψανα καὶ νὰ τὰ σπείλουν νὰ πουλήθουν στὴν Ἐβρώπη. Μὰ κα' ἀργότερα, ὅταν ὁ Φράγκος αυτοκράτορ τῆς Κωνσταντινουπόλεως εἶχε ἀνάγκη ἀπὸ παρὰδες, διάταξε νὰ γδύσουν ὅλες τῆς ὀρθόδοξης ἐκκλησίας ἀπὸ ὅτι πολῦτιμο εἶχαν καὶ νὰ πουλήσουν, ἀκόμα καὶ τῆς μολυβένιες στέγες τοὺς! Δὲν χόρτασαν ὅμως τὴν ἀρπαξαζή πείνα τοὺς οὔτε καὶ μ' αὐτὰ. Κι' οἱ δυστυχημένοι 'Εἰλληες εἶδαν τότε τοὺς Σταυροφόρους—τοὺς Φράγκους δηλαδὴ ποὺ ἐξουστράτεισαν μὲ τὴν πρόφρασι διὰ πηγαιναν νὰ ἐλευθερώσουν τὸν 'Αγιο Τάφο ἀπὸ τοὺς ἄπιστους Τούρκους, ἐνὸς στὴν πραγματικότητά πῆγαν γιὰ νὰ κερυεύσουν τὴν Πόλι καὶ νὰ τὴ ληστέρουν— τοὺς εἶδαν, λέμε, νὰ διαπράττειν τῆς μεγαλείτερες ἀτιμῆς, τῆς φρικτότερες ἱεροσυλίας.

'Ο Φράγκος ψευτοαυτοκράτορας τῆς Πόλης Βαλδουίνος, ὅταν ἄρταξε καὶ πουλήσε κάθε τι ἄλλο, σκέφτηκε νὰ πουλήθῃ καὶ τὸ ἀκάνθινο στεφάνι, ποὺ, σύμφωνα μὲ τὴν παράδοσι, ἦταν ἐξείνω ποὺ ἔφρασε ὁ Χριστὸς προτοῦ σταυρωθῆ. 'Ο Βαλδουίνος τὸ ἔβαλε ἐνέχυρο πρῶτα στὸν πρῶτον τῆς Βενετίας, 'Αλβερτίνου Μοροζίνου γιὰ 4.160 βυζαντινὰ ὑπέρταρα. Κάθε ὑπέρταρο ἄξιζε περίου δεκατρία σημερινὰ χρυσὰ φράγκα. 'Επειτα τὸ πῆρε ἀπὸ τὸ Βενετὸ πρῶτον καὶ τὸ ἔβαλε ἐνέχυρο σὲ διαφόρους ἄλλους βαυτιλοῦτους τῆς ἐποχῆς του, τελευταία δὲ στὸ Βενετῶνο ἔμπορο, Νικόλια Κουαρίνο, γιὰ δεκατρεῖς χιλιάδες περίου ὑπέρταρα, μὲ τὸν ὄρο νὰ μεταφορᾶ τὸν ἐξαγοράση στὸ διάστημα ἑνὸς χρόνου.

Μόλις ὁ Πάπας ἔμαθε τὸ ρεζῦλιμα ποὺ τραβοῦσε τὸ ἅγιο λείψανο τοῦ Χριστοῦ, ποὺ περνοῦσε ἐνέχυρο ἀπὸ χερὶ σὲ χερὶ, συγκινήθηκε κα' ἔγραψε πρὸς τὸν βασιλεῖα τῆς Γαλλίας, Λουδοβίκο τὸν ἔννατον, νὰ φροντίσῃ νὰ περισώσῃ τὸ ἀκάνθινο στεφάνι.

'Ο Λουδοβίκος ἔννατος ἦταν ἀνθρωπος θεοφοβούμενος. Αὐτὸς εἶχε ὀργανώσει τῆς περιφρημῆς σταυροφορίες γιὰ τὴν ἀπελευθέρωσι τὸν 'Αγιόν Τόπον κα' οἱ Πάπαι τὸν ἀνεζήρηνξαν ἅγιο ὅταν πέθανε. Συγκινήθηκε λοιπὸν βαθεῖα ὁ εἰσεβῆς βασιλεὺς τῆς Γαλλίας ὅταν ἔλαβε τὴν ἐπιστολὴ τοῦ Πάπα κα' ἔστειλε ἀμέσως στὴν Κωνσταντινούπολι δύο καθολικούς καλογέρους τετραπέρατους, τὸν 'Ιάκωβο καὶ 'Ανδρέα Λονζιμῶ, καθὸς καὶ τὸν ἱπότη Νικόλα Σορέλ, μὲ τὴν ἐντολὴ ν' ἀγοράσουν καὶ νὰ μεταφέρουν στὴ Γαλλία τὸ πολῦτιμο λείψανο.

Πραγματικῶς οἱ ποεῖς βασιλικοί ἀπεσταλμένοι κατόρθωσαν ν' ἀγοράσουν τὸ ἀκάνθινο στεφάνι, φημὸς τερα μάλιστα ἀπ' ὅτι τὸ εἶχε βάλεϊ ἐνέχυρο ὁ Βαλδουίνος καὶ μετακορίστησαν σ τὸ γαλλικὸ καράβι, ποὺ θὰ τοὺς ἔφερε στὴ Βενετία. Ἀπὸ κεῖ θὰ τραβοῦσαν ἀπὸ

τὴν στεριά γιὰ τὸ Παρίσι.

'Όταν οἱ Γάλλοι ἀπεσταλμένοι ἀγόρασαν τὸ ἐνεχυριασμένο ἀκάνθινο στεφάνι τοῦ Χριστοῦ, στὴ Νίκαια βασιλεὺς ὁ γενναῖος πολεμιστῆς 'Ιωάννης Βαπατζῆς. Μόλις λοιπὸν ὁ Βαπατζῆς ἔμαθε πὸς τὸ πολῦτιμο λείψανο, ποὺ τόσο τὸ ἐσέβοντο οἱ Βυζαντινοί, ἔμελλε νὰ μεταφερθῆ στὴ Δύσι, ἀρμάρωσε τὸ στόλο του καὶ τὸν ἔστειλε πρὸς τὴν Λαοδανέλλια, μὲ τὴν διαταγὴ νὰ πάσῃ τὸ γαλλικὸ καράβι.

Δυστυχῶς ὅμως ὁ ἑλληγικός στόλος τοῦ Βαπατζῆ ἔφρασε πρὸς τὴν Λαοδανέλλια ἀργά, ὅταν εἶχε περάσει πρὸς ἀπὸ κεῖ τὸ γαλλικὸ καράβι. Τὸ ἀναζήτησαν τότε στὸ Αἰγαῖο πέλαγος, ἀλλὰ τοὺς κᾶνον. Τὸ γαλλικὸ πλοῖο τοὺς ἔξφυγε κα' ἔφρασε σὲ λίγες μέρες στὴ Βενετία. Στὴν πόλι αὐτῆ τῶν Δογῶν ἔγινε μεγαλοσηετῆς τελετὴ ἐπὶ τῆ ἀφίξει τοῦ πλοῖου μὲ τὸ πολῦτιμο ἅγιο λείψανο. 'Εκεῖθεν δὲ οἱ τρεῖς ἀπεσταλμένοι τοῦ Λουδοβίκου μῆτραν σ' ἕνα πολυτελῆστατο λεωφορεῖο καὶ τραβήξαν γιὰ τὸ μακρινὸ ταξεῖδι τοῦ Παρισίου.

'Όταν ἡ πομπὴ ἔφρασε σιμὰ στὸ Παρίσι, ὅλοι οἱ κάτοικοι μὲ τὸ βασιλεῖα ἐπὶ κεφαλῆς, βγῆκαν σὲ προῦπάντησι τῆς. 'Ο βασιλεῖας πῆρε στὰ χερὶα του τὸ ἅγιο λείψανο, ποὺ ἦταν κλεισμένο σ' ἕνα πολῦτιμο κοῦτι ἀπὸ σκαλισμένο ἄδωρο καὶ, ἀκολουθούμενος ἀπὸ τὸν κληρο ὀλόκληρο καὶ τὸ λαὸ του, μῆρες θαυματευτικά στὸ Παρίσι.

'Ο βιογράφος τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου ἀφηγεῖται πὸς ὅταν ἔφρασε τὸ ἀκάνθινο στεφάνι στὸ Παρίσι, στὰ 1239, τὸ εἶδε μὲ τὰ ἴδια του τὰ μάτια κα' ἐθεβαώθηκε, ὅτι τ' ἀγκάθια του διετηροῦντο ἀκόμα θαλερὰ καὶ πρῶσινα!...

'Υπάρχουν ὅμως κα' ἄλλοι σύγχρονοι χρονογράφοι ποὺ βεβαίω- νοιν, ὅτι τὸ ἀκάνθινο στεφάνι τοῦ Χριστοῦ βρισκόταν ἀπὸ τὸ 1191 στὸ μοναστήρι τοῦ Σαιν Ντενύ, ὅπου ἐθάπτοντο οἱ βασιλεῖς τῆς Γαλλίας. Δὲν πρόκειται ὅμως γιὰ τὸ ἴδιο στεφάνι, ἀλλὰ γιὰ ἕνα ἄλλο, τὸ ὁποῖο μάλιστα εἶχε κάνει ἕνα σωρὸ θαύματα.

'Ενας χρονογράφος, π.χ., διηγείται, ὅτι τὸ 1191 ὁ γιος τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Φίλιππου Αἰγούστου ἔπαθε ἀπὸ δυσεντερία. 'Όλοι οἱ γιατροὶ τὸν εἶχαν ἀποφασίσει κα' ὁ θάνατος ἔσμιεν, ὅταν ὁ ἡγούμενος τοῦ Σαιν Ντενύ ἔξελήσσε ξυπόλητος ἀπὸ τὸ μοναστήρι, κρατώντας στὰ χερὶα του τὸ ἀκάνθινο στεφάνι. 'Όταν ἔφρασε ὁ ἡγούμενος στὸ πάλαι, ἔτασθησαν τὸ ἅγιο λείψανο ἐπάνου στὸν κεφάλι τοῦ ἀρροστοῦ κα' ἔσκαν μὲ παρὰλησι. 'Επειτα τὸ κρέμισαν ἀπὸ κρεβάτι του κα' ἀπὸ τὴν ἡμέρα ἐκεῖνη ὁ διάδοχος πῆγαινε ὄλο καὶ καλύτερα. Σὲ λίγες τέλος ἡμέρες, ἔγινε ἐντελὸς καλῶ.

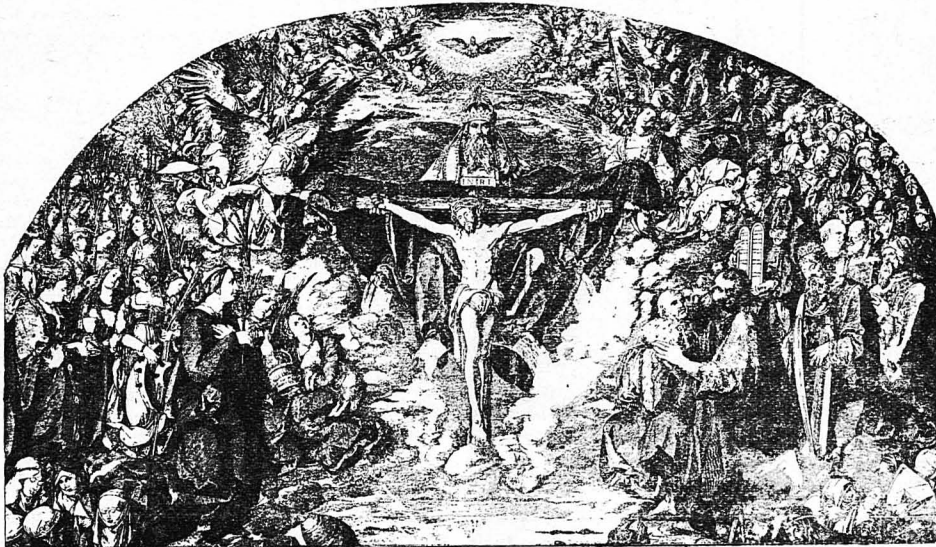
Τὸ 1206 πάλι πλημμύρισε ὁ Σηκουάνιας σὲ σημεῖο ποὺ κινδύνεινε νὰ καταστραφῇ ὄλο τὸ Παρίσι. Τότε ὁ ἡγούμενος τοῦ Σαιν Ντενύ μετέφερε ἐκ νέου τὸ ἅγιο λείψανο στὴν πρωτεύουσα, τὸ ἀκούσθησε στὰ νερά τοῦ Σηκουάνια κα' ἀμέσως τὸ ποτῆμα, σάν νὰ φροβήθηκε, χαμῆφσε καὶ τὸ Παρίσι σῶθηκε ἀπ' τὴν πλημμύρα.

'Όταν ἡ πομπὴ μὲ τὸ ἐκ Κωνιπόλεως μεταφερθὲν λείψανο ἔφρασε σ τὴ

μητροπόλι τῆς ἐποχῆς ἐκεῖνης, τῆ Σαιντ Σαπέλ, ὁ ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Παρισίου ἔφρασε τὸ ἀκάνθινο στεφάνι καὶ εἰλόγουντα τὰ πῆληθ, ἐθεβαώσε, ὅτι τὸ Παρίσι δὲν εἶνε πρὸς νὰ φροβηθῇ ἀπὸ κανένα κακό, γιὰ τὸ ἅγιο λείψανο θὰ τὸ προστατεύει.

'Απὸ τὴν ἡμέρα τῆς μεταφορᾶς τοῦ ἀκάνθινου στεφάνου τοῦ Χριστοῦ ἀπὸ Παρίσι, τὸ ἄλλο ἀκάνθινο στεφάνι τοῦ Σαιν Ντενύ δὲν ἔανακορίστηκε πρὸς.

Τὶ ν' ἀλόγιες ἄραγε; 'Αγνωστον...

Η ΣΤΑΥΡΩΣΙΣ

('Εργον τοῦ 'Αλδέρτου Ντύρερ)